

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 196/2020-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CbZm 396/2014 (pôvodná sp. zn. 4 Zm 1022/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CbZm 396/2014 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava V prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CbZm 396/2014 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 375 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur) na účet jeho právneho zástupcu URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania okresného súdu a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 196/2020-31 z 27. mája 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CbZm 396/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti o porušení čl. 47 Charty základných práv Európskej únie ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol.

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že nebol žiaden dôvod na to, aby súdne konanie pred súdom prvej inštancie trvalo viac ako šesť rokov. Osobitne poukázal na svoju procesnú aktivitu, permanentné rešpektovanie príkazov súdu a že svojím konaním neprispel k vzniku prieťahov. Na margo postupu okresného súdu uviedol, že prieťahy môžu byť *«zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu ale aj takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08)... Postup súdu má podľa sťažovateľa značný negatívny dopad aj na psychickú stránku sťažovateľa a jeho absolútnu právnu neistotu, keďže ani po vyše 6 rokoch a 8 mesiacoch od podania sťažovateľ stále „nevie“, či bude alebo nebude zaviazaný na sumu vo výške 16.655,82 € s príslušenstvom a odmenu 55,52 € eur zo zmenky... a neúmeraná dĺžka konania má značný dopad aj na výšku trov právneho zastúpenia...»*. Sťažovateľ označil ním žiadané finančné zadostučinenie 10 000 € za primerané.

3. Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhol, aby ústavný súd vydal nález s týmto znením:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, konaním a postupom Okresného súdu Bratislava V, v súdnom konaní vedenom pod spis. zn. 1CbZm/396/2014 (pôvodná sp. zn. 4 Zm 1022/2013) porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava V, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 1CbZm/396/2014 (pôvodná sp. zn. 4 Zm 1022/2013) konal bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný uhradiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia, a to vo výške 675,43 € na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

4. Ústavný súd 8. júna 2020 vyzval okresný súd na vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu v podaní sp. zn. Spr 3236/2020 z 26. júna 2020 podrobne popísala procesné úkony uskutočnené v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 1 CbZm 396/2014 a k meritu uviedla:

„... v predmetnej veci súd od začatia konania v r. 2013 až do jej pridelenia novej sudkyňi v dôsledku odchodu predchádzajúcej zákonnej sudkyne do dôchodku, kontinuálne vykonával úkony smerujúce k meritórnemu ukončeniu veci. Z chronológie úkonov konania možno konštatovať, že konal súd priebežne (jednotlivé úkony boli uskutočňované v intervaloch 3 až 4 mesiace), pričom spisový materiál bol opakovane predkladaný Krajskému súdu v Bratislave na základe opravných prostriedkov strán sporu.

K prideleniu veci novej zákonnej sudkyňi došlo dňa 04.02.2019 po zmene v rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava V Dodatkom č. 6 na rok 2019. Časový úsek od pridelenia veci do vytýčenia termínu pojednávania vo veci (06.03.2020) je nepochybne možné vyhodnotiť ako prietah v konaní, avšak zapríčinený objektívne, vzhľadom k náročnosti veci (spis má aktuálne viac ako 500 strán) a k počtu a skladbe ostatných pridelených vecí funkčne mladej začínajúcej sudkyňi (256 rozpojovaných vecí, z ktorých značnú časť predstavovali skutkovo a právne náročné spory a ich štúdium popri vybavovaní nového bežného nápadu vyžadovalo značný čas)...

... Z pohľadu výšky sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenia v sume 10.000,- eur, túto považujem za neprimeranú a neopodstatnenú, pričom poukazujem na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 69/2011 zo dňa 03.05.2011, kde v prípade neprimeranej dĺžky konania (v rozsahu 9,5 roka) bolo ako primerané finančné zadosťučinenia ÚS SR priznané plnenie vo výške 1.500,- eur.“ Predsedníčka okresného súdu vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

5. Ústavný súd listom z 25. júna 2020 zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľa vyjadrenie predsedníčky okresného súdu na vedomie s možnosťou vyjadriť sa. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení z 26. júna 2020 uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci a že sťažnosť považuje za dôvodnú a opodstatnenú, najmä z dôvodu, že napadnuté konanie trvá od roku 2013 a ešte nebolo právoplatne ukončené.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tiež čl. 38 ods. 2 listiny a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

11. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná

a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na včasné poskytnutie súdnej ochrany je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o priet'ahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú priet'ahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07)]. ESLP vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESLP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESLP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESLP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez priet'ahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Zložitosť veci môže mať skutkový alebo právny rozmer. V aplikačnej praxi súdov sa procesné komplikácie spravidla objavujú vo veci, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok ESLP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť náročnejšie dôkazy [rozsudok ESLP vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok ESLP vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že skutkovo a právne zložitý je iba také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, vyžaduje ustanovenie znalca s osobitnými odbornými znalosťami, resp. spoluprácu znalca s inými odborníkmi – konzultantmi (IV. ÚS 28/05).

13. Predmetné konanie sa týka návrhu na zaplata zmenkovej pohľadávky vo výške 16 655,82 € s príslušenstvom a odmeny 55,52 €. Predmetná vec spadá pod bežnú a pravidelnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, aj keď možno akceptovať náročnosť veci pri posudzovaní platnosti zmenky.

14. V rámci posúdenia druhého kritéria, používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priet'ahov v súdnom konaní, ústavný súd v zásade nezistil na strane s'ťažovateľa okolnosti, ktoré by sa podpísali na priet'ahovom postupe okresného súdu v napadnutom konaní.

15. V súvislosti s tretím kritériom, a to postupom všeobecného súdu, ústavný súd poukazuje na chronológiu jednotlivých úkonov:

- 6. augusta 2013 – návrh na zaplata zmenkovej pohľadávky s príslušenstvom,
- 2. októbra 2013 – uznesenie o zastavení konania,
- 24. októbra 2013 – uznesenie – zrušenie uznesenia o zastavení konania,
- 6. decembra 2013 – zmenkový platobný rozkaz,
- 8. januára 2014 – námietky voči zmenkovému platobnému rozkazu,
- 27. februára 2014 – lustrácia v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „ZVJS SR“),
- 25. apríla 2014 – uznesenie o ustanovení opatrovníka,
- 27. apríla 2014 – lustrácia v ZVJS SR,
- 8. augusta 2014 – prevedenie spisu do registra CbZm,
- 17. októbra 2014 – uznesenie – súdny poplatok za námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu,
- 10. decembra 2014 – výzva na vyjadrenie,
- 12. marca 2015 – predvolanie na pojednávanie,
- 11. mája 2015 – návrh žalovaného vo 4. rade na odročenie pojednávania,
- 20. mája 2015 – predvolanie na pojednávanie,
- 24. augusta 2015 – zamietnutie návrhu na prerušenie konania,
- 31. augusta 2015 – odvolanie žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu,
- 19. októbra 2015 – zápisnica o pojednávaní,

- 12. novembra 2015 – uznesenie Krajského súdu v Bratislave,
- 11. decembra 2015 – spis vrátený okresnému súdu,
- 11. februára 2016 – predvolanie na pojednávanie,
- 3. mája 2016 – zápisnica o pojednávaní,
- 23. mája 2016 – uznesenie – nariadenie znaleckého dokazovania a ustanovenie znalca – Mgr. Forgáčsová,
- 18. júla 2016 – uznesenie – nariadenie znaleckého dokazovania a ustanovenie znalca – Mgr. Masaryk, PhD.,
- 25. júla 2016 – odvolanie žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu,
- 26. júla 2016 – sťažnosť žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu,
- 14. novembra 2016 – uznesenie – rozhodnutie o sťažnosti žalovaného proti uzneseniu,
- 31. januára 2017 – uznesenie Krajského súdu v Bratislave,
- 12. mája 2017 – info o stave znaleckého konania a žiadosť o doplnenie porovnávacích materiálov,
- 6. októbra 2017 – info o stave znaleckého konania a žiadosť o predĺženie termínu vypracovania znaleckého posudku,
- 2. marca 2018 – info o stave znaleckého konania,
- 2. marca 2018 – info o stave znaleckého konania,
- 3. apríla 2018 – znalecký posudok,
- 24. júla 2018 – vyjadrenie žalovaného vo 4. rade k meritu veci III,
- 4. februára 2019 – potvrdenie o zmene sudcu,
- 9. februára 2020 – predvolanie na pojednávanie,
- 26. marca 2020 – upovedomenie o zrušení pojednávania,
- 18. mája 2020 – predvolanie na pojednávanie,
- 4. júna 2020 – návrh žalovaného na zmenu termínu pojednávania,
- 8. júna 2020 – predvolanie na pojednávanie.

16. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci koná od 6. augusta 2013 a dosiaľ konanie právoplatne neukončil. Aj keby sa všetky úkony spomenuté v chronológii mohli označiť za efektívne (čo nemožno, napr. opakované odročovanie pojednávania prispelo k viac ako ročnému časovému rozpätiu vybavenia veci), celkový čas prejednávania veci (nad 6 rokov) je neakceptovateľný a opodstatňuje záver o porušení dotknutých práv sťažovateľa. V súlade s recentnou judikatúrou ústavného súdu (III. ÚS 243/2017, III. ÚS 451/2017, II. ÚS 481/2017) v prípadoch extrémnych prietáhov v konaní dochádza k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov už samotnou dĺžkou súdneho konania, ktorá predlžuje stav právnej neistoty do takej miery, že sa právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07).

17. Vzhľadom na tento záver ústavný súd konštatuje, že okresný súd v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 listiny a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. V kontexte okolností veci ústavný súd akcentuje, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu (okrem iného zmena sudcu či nadmerný nápad veci) nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietáhom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 55/02, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03, III. ÚS 399/2011). Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, rovnako tak aj Ústavný súd Českej republiky IV. ÚS 392/2005, IV. ÚS 358/1998). Úlohou zmluvných štátov je nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli

proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (rozsudok ESLP vo veci Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

V.

Záver

19. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod IV odôvodnenia) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

20. Vzhľadom na skutočnosť, že vec nie je stále právoplatne skončená, ústavný súd prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a uvedené opatrenie má dopadať aj na nemeritórnu časť konania vrátane rozhodovania o trovách konania, doručovania a podobne (bod 2 výroku nálezu).

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

23. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 €. Ústavný súd napadnuté konanie posúdil z pohľadu celkového časového rozpätia ako značne neefektívne. Vzal však do úvahy procesné postavenie sťažovateľa ako žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu a toto postavenie porovnal s procesným postavením žalujúcej strany, dlhé roky snažiacej sa domôcť rozhodnutia o jej žalobe. Právna (ne)istota sťažovateľa ako žalovaného so zreteľom na sťažnostnú argumentáciu *«(negatívny dopad aj na psychickú stránku sťažovateľa a jeho absolútnu právnu neistotu, keďže ani po vyše 6 rokoch a 8 mesiacoch od podania sťažovateľ stále „nevie“, či bude alebo nebude zaviazaný na sumu vo výške 16.655,82 €)»* má svoje špecifiká aj vzhľadom na skutočnosť, že vo veci o zaplatenie pohľadávky súd právo nekonštituuje, ale deklaruje (s výnimkou náhrady trov konania). Ak však sporné právo existuje, žalovaný by s tým mal počítat'. Ústavný súd teda bral na zreteľ aj skutočnosť, čo je „v hre“ pre tú-ktorú sporovú stranu.

24. Vzhľadom na dĺžku prier'ahov v napadnutom konaní a vychádzajúc zo svojej judikatúry (IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020) ústavný súd priznal v popísanej situácii sťažovateľovi finančné zadost'učinenie vo výške 1 500 €, ktoré považoval vzhľadom na okolnosti veci za primerané, a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel (body 3 a 5 výroku nálezu).

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

26. Ústavný súd prisúdil (čiastočne) sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom, pozostávajúcu z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (prevzatie a príprava zastupovania vrátane prvej porady, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu). Za vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ústavný súd trovy konania nepriznal, pretože vzhľadom na už spomenuté dva úkony tento vyhodnotil ako neúčelný, implicitne zahrnutý v týchto dvoch úkonoch. Ústavný súd pritom vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 1/6 z výpočtového základu zo sumy 1 062 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 177 € a 10,62 € režijný paušál, v celkovej súhrnnej sume 187,62 €. Spolu za dva úkony 375 €.

27. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. augusta 2020

Martin Vernarský
predseda senátu